

Plats och tid	Kaptenen, Karlsborg, kl. 13.25–15.15	
Beslutande	Mikael Wendt (L), Falköping, ordförande Christer Carlsson (SD), Falköping ersätter Karolina Bergström (S), Falköping Knut Indebetou (M), Hjo Kenny Johansson (S), Hjo ersätter Anders Karlsson (S), Hjo Anders Lundgren (C), Karlsborg Peter Kornestedt (S), Karlsborg Michael Nimstad (M), Skövde, 1:e vice ordförande Lars Lundgren (SP), Skövde ersätter Joakim Österlund (SD), Skövde, inte § 28 Lena Åberg (L), Tibro, 2:e vice ordförande Urban Samuelsson (M), Tibro	
Övriga närvarande	Ersättare Roland Wanner (MP), Falköping Anders Ståhl (L), Karlsborg Anna Bruzell (S), Karlsborg, § 28–31 Linda Schultz Forsberg (S), Skövde Thomas Carlsson (S), Tibro	Övriga Pelle Holmström, förbundschef Anna Toftedahl, avdelningschef Eleonor Daag, sekreterare Moa Carlsson, miljöjurist Jenny Möller, avdelningschef, § 29
Ajournering	Kl. 14.35–14.55	
Utses att justera	Anders Lundgren	
Underskrifter	Protokollet är justerat digitalt, se sista sidan i dokumentet.	
Sekreterare	Eleonor Daag	Paragrafer 28–33
Ordförande	Mikael Wendt (L)	
Justerare	Anders Lundgren (C)	

Innehållsförteckning

Internkontrollrapport tertial 1 2025	3
Delegation till miljönämndens ordförande att ta beslut i ärenden om bristfällig städning i skolor	4
Ansökan om tillstånd enligt vattenskyddsföreskrifter – anläggande av friidrottsanläggning inom Aspö vattenskyddsområde, Skövde kommun	8
Remiss av promemoria om tillsyn och kontroll inom miljöbalkens område	19
Information	22
Redovisning av delegationsbeslut	23
Övriga frågor	24

Internkontrollrapport tertial 1 2025

Beslut

Miljönämnden östra Skaraborg beslutar att fastställa internkontrollrapporten för det första tertialet 2025.

Redogörelse för ärendet

Enligt internkontrollplanen för 2025 ska miljökontoret rapportera resultatet av internkontrollen för perioden januari–april till miljönämnden.

Beslutsunderlag

Miljösamverkans förslag till beslut daterat 2025-05-16

Internkontrollrapport tertial 1 2025

Löpande insikt Miljösamverkan östra Skaraborg 2024

Bilaga

Internkontrollrapport tertial 1 2025

Beslutet skickas till

Direktionen för Miljösamverkan östra Skaraborg

Delegation till miljönämndens ordförande att ta beslut i ärenden om bristfällig städning i skolor

Beslut

Miljönämnden östra Skaraborg beslutar att delegera rätten att fatta beslut i nämndens namn till nämndens ordförande Mikael Wendt i ärenden som ingår i hälsoskyddsteamets projekt om städning i skolor, Hälsoskydd 2023 Sprint 5 skolor. Se bifogad lista med ärendenummer och anläggningar.

Delegationen omfattar följande delegationspunkter:

- MB26.01: Besluta att meddela *föreläggande* (26 kap. 9 § MB).
- MB26.03: Besluta att begära att den som bedriver verksamhet som kan befaras medföra olägenhet för människors hälsa eller påverka miljön ska lämna *förslag till kontrollprogram eller förbättrande åtgärder* (26 kap. 19 § tredje stycket MB).
- MB26.05: Besluta att förelägga den som bedriver verksamhet, vidtar åtgärd eller upplåter byggnad för bostäder eller allmänt ändamål, att utföra sådana *undersökningar* av verksamheten och dess verkningar som behövs för tillsynen (26 kap. 22 § första stycket MB).

Redogörelse för ärendet

Under november och december 2023 genomförde miljönämnden planerade kontroller av samtliga, både kommunala och privata, skolor i kommunerna Falköping, Hjo, Karlsborg, Skövde och Tibro. Kontrollen bestod av att nämnden granskade städrutinerna för de olika verksamheterna samt kontroller på plats för att titta på hur rena lokalerna var. Syftet med kontrollerna var att följa upp inomhusmiljön för barnen i våra skolor kopplat till städning. Av den nationella strategin för tillsyn enligt miljöbalken framgår också att kommunerna ska bedriva tillsyn av förskolor och grundskolor med extra fokus på städning under perioden 2022–2024.

Totalt kontrollerades 67 skolor, varav 30 hade avvikelser angående städning och städrutiner. Hos de verksamheter där det städades mer sällan än dagligen konterades avvikelser såsom smuts på golv, mattor och tagtytor samt damm på horisontella ytor. Avvikelser angående höghöjdsstädning och sällanstädning förekom också.

MN § 29 forts.

Varje skola har efter kontrollen fått en kontrollrapport med resultat och bedömning. Rapporterna innehöll också information om att nämnden kan komma att besluta om krav på åtgärder om avvikelser konstaterades samt att verksamheterna hade möjlighet att yttra sig senast ett angivet datum.

Nämnden har också tidigare under åren 2016 och 2019 kontrollerat städning på skolor och konstaterade systematiska avvikelser kopplade till att det inte städas tillräckligt ofta. Miljönämnden har tidigare utfärdat några generella förelägganden om städning för samtliga förskolor/skolor under samma huvudman. Föreläggandena har överklagats och av överinstansens avslag framgår bland annat att ett generellt föreläggande för samtliga skolor under samma huvudman kan anses allt för ingripande för vissa av skolorna. Nämnden har dragit slutsatsen att om beslut om krav på åtgärder behöver fattas framöver görs det lämpligen för varje enskild förskola eller skola utifrån resultatet från kontrollen.

Nämnden beslutade i juni 2023 att delegera rätten att fatta beslut i nämndens namn till ordföranden i ärenden som rör hälsoskyddsteamets projekt om städning i förskolor. Inom ramen för detta projekt har förelägganden beslutats för flera förskolor. Flera beslut har överklagats till Länsstyrelsen vilket har avslagit överklagandena.

Länsstyrelsens beslut bekräftar följande:

- Varje beslut måste provas och fattas separat för varje förskola eller skola.
- Folkhälsomyndighetens allmänna råd om städning fungerar som en vägledning för att bedöma om kraven i miljöbalken uppfylls.
- Om dessa råd inte följs kan det innebära en risk för olägenhet för barns hälsa, vilket motiverar myndighetsåtgärder enligt miljöbalken.

Länsstyrelsens beslut stödjer nämndens rätt att utfärda förelägganden med hänvisning till miljöbalken, och klargör att de allmänna råden om städning utgör en relevant grund för bedömning av hälsorisker i förskolemiljöer.

Skälen för miljönämndens beslut

Tillämpade bestämmelser

Kommunallagen (2017:735) 6 kap.

37 § En nämnd får delegera beslutanderätten till presidiet, ett utskott, en ledamot, en ersättare eller en automatiserad beslutsfunktion i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden. En nämnd får även uppdra åt en anställd att besluta enligt 7 kap. 5–8 §§.

MN § 29 forts.

38 § Beslutanderätten får inte delegeras när det gäller

1. ärenden som avser verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet,
2. framställningar eller yttranden till fullmäktige liksom yttranden med anledning av att beslut av nämnden i dess helhet eller av fullmäktige har överklagats,
3. ärenden som rör myndighetsutövning mot enskilda, om de är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.

Miljönämndens bedömning

Eftersom en stor andel avvikelser konstaterats i projektet om städning i skolor 2023 ser miljönämnden ett behov av att effektivt kunna fatta beslut om att förelägga om åtgärder för varje enskild skola där det är aktuellt. Nämnden anser det därmed vara lämpligt att besluten fattas på delegation.

Syftet med att delegera rätten att fatta beslut i miljönämndens namn är att avlasta nämnden från en större mängd ärenden som är av likartad karaktär. Detta gör att beslutsvägarna och handläggningstiden blir kortare vilket kan underlätta för såväl nämnden som miljökontoret samt de verksamheter som kan få beslut om åtgärdskrav.

Miljönämnden anser att det är lämpligt att delegera möjligheten att förelägga om åtgärder till nämndens ordförande för att det ska kunna utföras fortlöpande och enklare utan fördröjning.

Miljönämnden bedömer att det är möjligt att delegera beslutanderätten till nämndens ordförande utan hinder av 6 kap. 38 § i kommunallagen.

Enligt miljönämndens delegationsordning har nämndens ordförande möjlighet att besluta i ärenden som är så brådskande att nämndens avgörande inte kan väntas in. Nämnden anser dock att detta beslut om särskild delegation behövs för att ge ordföranden möjlighet att fatta beslut om krav på åtgärder inom det aktuella uppdraget eftersom det inte bedöms rymmas inom fastställd delegationsordning.

Miljönämnden är som ansvarig tillsynsmyndighet skyldig att agera vid konstaterad avvikelse eller om det finns risk att kraven i miljöbalken eller krav som beslutats med stöd av miljöbalken inte följs. Om en verksamhet anser att något är felaktigt eller inte håller med är det för nämnden viktigt att de har fått ett beslut som kan överklagas för att det ska vara rättssäkert.

Beslutsunderlag

Miljösamverkans förslag till beslut daterat 2025-05-19

Protokollet är signerat digitalt av:

Mikael Wendt och Anders Lundgren

MN § 29 forts.

Bilaga. Skolor och ärenden som omfattas av delegationen

Ärendenummer	Skola	Kommun
2023-7935	Centralskolan	Falköpings kommun
2023-7937	Dotorpsskolan	Falköpings kommun
2023-7928	Mössebergsskolan	Falköpings kommun
2023-7939	Odensbergsskolan	Falköpings kommun
2023-7930	Vartofta skola	Falköpings kommun
2023-7934	Ållebergsgymnasiet	Falköpings kommun
2023-7940	Åsarpsskolan	Falköpings kommun
2023-7926	Åttagårdsskolan	Falköpings kommun
2023-7945	Estrid Ericssonskolan	Hjo kommun
2023-7943	Hammarnskolan	Hjo kommun
2023-7942	Introduktionsprogrammet (IM)	Hjo kommun
2023-7951	Carl Johanskolan	Karlsborgs kommun
2023-7952	Strandskolan	Karlsborgs kommun
2023-7958	Billingsdalsskolan	Skövde kommun
2023-7971	Billingskolan	Skövde kommun
2023-7969	Eriksdalskolan	Skövde kommun
2023-7977	Frösve Skola	Skövde kommun
2023-7986	Gymnasium Skövde Västerhöjd	Skövde kommun
2023-7976	Helenaskolan	Skövde kommun
2023-7980	Lundenskolan	Skövde kommun
2023-7983	Norrmalmskolan	Skövde kommun
2023-7972	Stöpenskolan	Skövde kommun
2023-7978	Sventorps skola	Skövde kommun
2023-7967	Svärtagårdsskolan	Skövde kommun
2023-7965	Tidanskolan	Skövde kommun
2023-7989	Timmersdala skola	Skövde kommun
2023-7990	Trädgårdsstadens skola	Skövde kommun
2023-7974	Vasaskolan	Skövde kommun
2023-7968	Värsås skola	Skövde kommun
2023-7955	Häggetorpsskolan	Tibro kommun

Protokollet är signerat digitalt av:

Mikael Wendt och Anders Lundgren

Ansökan om tillstånd enligt vattenskyddsföreskrifter – anläggande av friidrottsanläggning inom Aspö vattenskyddsområde, Skövde kommun

Anläggningens namn: Aspö vattenskyddsområde
Verksamhetsutövare: Skövde kommun
Organisationsnummer: 212000-1710
Fastighetsbeteckning: Skövde 4:140, Skövde kommun

Beslut

Miljönämnden östra Skaraborg beslutar att ge Skövde kommun (org.nr 212000-1710) tillstånd för schaktnings- och grävningsarbeten samt hantering av petroleumprodukter inom primär zon i Aspö vattenskyddsområde på fastigheten Skövde 4:140.

Tillståndet gäller under förutsättning att följande villkor följs.

1. Friidrottsanläggningen och dagvattendammen ska anläggas enligt placeringarna på situationsplanen i bilaga A i ansökan.
2. Inga arbeten får genomföras inom befintligt sportfält innan de föroreningsskador som underlaget på de befintliga baseboll- och softballplanerna som berörs av ansökan har orsakat, har avhjälppts och åtgärderna har godkänts av miljönämnden.
3. Om föroreningar påträffas inom parkeringsytan ska arbetena genast avbrytas och kommunen ska kontakta miljönämnden. Arbetena får inte återupptas förrän miljönämnden godkänt genomförda avhjälpandeåtgärder.
4. Schaktning ska inte utföras på ett djup som understiger en meter ovanför högsta grundvattenyta.
5. En renings- och fördröjningsanläggning uppförs för dagvatten från friidrottsbana enligt ansökan.
6. Inga massor får föras in i området utan godkännande från miljönämnden, utöver den makadam, stenmjöl och sand som redovisas i ansökan.
7. Ämnen som innebär risk för förorening av grundvattnet, som Conipur 70, Conipur 3780 och Conipur 3785, får inte användas.
8. Som verksamhetsutövare har Skövde kommun ansvar för att informera och delge samtliga som arbetar med planerade åtgärder inom vattenskyddsområdet om detta tillstånd inklusive villkor, om vattenskyddsområdets betydelse och gällande föreskrifter samt om vilka restriktioner och försiktighetsåtgärder som gäller om spill, läckage eller annan olycka inträffar.

MN § 30 forts.

9. Det ska finnas skriftliga, tydliga och väl kända rutiner för hantering av incidenter, spill eller läckage som kan orsaka skador på grundvattnet och vattentäkterna.
10. Uppställning, återkommande parkering och eventuell tankning inom vattenskyddsområdet omfattar endast bandgående arbetsmaskiner. Uppställning, återkommande parkering och eventuell tankning av övriga hjulgående maskiner och arbetsfordon ska ske utanför arbetsområdet.
11. Uppställning, återkommande parkering och eventuell tankning av bandgående arbetsfordon inom vattenskyddsområde ska ske på tät yta och på sådant sätt att eventuellt spill eller läckage samlas upp och kan omhändertas. Absorptionsmedel ska finnas tillgängligt.
12. Olyckshändelser, spill eller läckage som utgör risk för vattenförorening ska omgående anmälas av den som orsakat tillbudet eller fått kännedom om tillbudet. Anmälan ska göras till den kommunala räddningstjänsten och till miljönämnden. Kontakt ska även tas med kommunens VA-avdelning.
13. Samtliga fordon som ingår i maskinparken för schaktningen ska använda lätt nedbrytbara hydrauloljor som uppfyller miljökraven i Svensk standard 15 54 34 alternativt EU:s kommissionsbeslut C2005/1372 för biologisk lätt nedbrytbarhet.
14. Hydraulsystemet i arbetsfordon i maskinparken för schaktningen ska vara försett med tryckfallsventiler som förhindrar oljeflöde vid slangbrott.
15. Samtliga fordon som ingår i maskinparken för schaktningen ska vara utrustade med saneringsutrustning för att man snabbt ska kunna ta hand om eventuella läckage.
16. Om det vid schaktningen påträffas material som innehåller alunskiffer eller rödfyr, ska detta anmälas till miljönämnden. I förekommande fall ska omhändertagande av dessa massor ske i samråd med miljönämnden.
17. En detaljerad tidsplan över arbetenas genomförande ska lämnas till miljönämnden senast tre veckor innan arbetena påbörjas. Om tidsplanen måste ändras ska miljönämnden genast underrättas.
18. Ett kontrollprogram för kontroll av miljöpåverkan från friidrottsbanorna ska upprättas av kommunen och godkännas av miljönämnden.
19. Där inget annat framgår av villkoren ovan ska verksamheten bedrivas enligt ansökan.
20. Tillståndet gäller som längst till och med den 31 december 2027.

Skövde kommun har rätt att överklaga beslutet. Information om bland annat vad överklagan ska innehålla finns i bifogad överklagningshänvisning.

Protokollet är signerat digitalt av:

Mikael Wendt och Anders Lundgren

MN § 30 forts.

Redogörelse för ärendet

Miljönämnden har tidigare beslutat om tillstånd för en friidrottsbana inom Aspö vattenskyddsområde den 4 december 2024 (MN § 71 2024). Skövde kommun lämnade den 3 april 2025 in en ny ansökan om tillstånd enligt vattenskydds-föreskrifterna för Aspö vattenskyddsområde med en ny lokalisering av friidrottsbanan enligt bilaga A. Syftet med ansökan är att bygga ut det befintliga idrottsområdet med en ny friidrottsbana som kommer att komplettera och utveckla Lillegården som etablerat idrottsområde i Skövde kommun.

Anläggandet av friidrottsbanan och nödvändiga arbeten i anslutning till banan kräver schaktnings- och markarbeten samt uppställning och återkommande parkering av arbetsfordon med mera.

Skövde kommun söker tillstånd enligt 2 § vattenskyddsföreskrifterna för att hantera mer än 250 liter petroleumprodukter samt tillstånd enligt 7 § vattenskyddsföreskrifterna för att utföra gräv- och schaktningsarbete av ett område som överstiger 150 m² för anläggande av friidrottsanläggning och övriga idrottsytor. Kommunen anmäler också uppställning och återkommande parkering av arbetsfordon, arbetsmaskiner, tunga fordon och stationära förbränningsmotorer enligt 11 § vattenskyddsföreskrifterna. Kommunen föreslår att följande villkor ska gälla för verksamheten:

1. Schaktning ska inte utföras på ett djup som understiger en meter ovanför högsta grundvattenyta.
2. Renings- och fördröjningsanläggning uppförs för dagvatten från friidrottsbana enligt ansökan.
3. Ett kontrollprogram avseende dagvatten från friidrottsbanan ska upprättas. Kontrollprogrammet arbetas fram i samråd med Miljönämnden östra Skaraborg.
4. Uppställning, återkommande parkering och eventuell tankning inom vattenskyddsområdet omfattar endast bandgående arbetsmaskiner. Uppställning, återkommande parkering och eventuell tankning av övriga hjulgående maskiner och arbetsfordon sker utanför arbetsområdet.
5. Uppställning, återkommande parkering och eventuell tankning av bandgående arbetsfordon inom vattenskyddsområde ska ske på tät yta och på sådant sätt att eventuellt spill eller läckage samlas upp och kan omhändertas. Absorptionsmedel ska finnas tillgängligt.
6. Massor som tillförs platsen från platser utanför vattenskyddsområdet ska vara rena från föroreningar.

Protokollet är signerat digitalt av:

Mikael Wendt och Anders Lundgren

MN § 30 forts.

Kompletteringar om placeringen av uppställningsytan för arbetsfordon kom in den 13 maj 2025.

Synpunkter från Skövde VA kom in den 21 maj 2025. Skövde VA framför i huvudsak följande: Skövde VA anser att ytterligare byggnation inom Aspö vattenskyddsområdet är olämpligt, särskilt då den planerade ytan är inom områdets primärzon. Från tidigare ansökan har risker med grävning, anläggning och drift uppmärksamats som kan påverka dricksvattentäkten, många av dessa kvarstår och vi tycker att det visar att platsen inte är lämplig.

Aspö reservvattentäkt är den klart viktigaste reservvattentäkten i centrala Skövde. I Aspö finns förutsättningar för att uppnå detta kapacitetsmål och på så sätt försörja Skövde stad, Försvarmakten och Skaraborgs sjukhus i samband med en allvarlig störning i den ordinarie dricksvattenförsörjningen. Vid behov skulle även (med förändringar i tillståndet) ett nästan dubbelt så stort vattenuttag vara möjligt, vilket i princip skulle täcka 100 % av stadens normalförbrukning. Skaraborgs sjukhus Skövde och Försvarmakten är samhällsviktiga verksamheter. Sjukhuset har stora krav på vattnets kvalitet.

Sweco Enviroment AB gjorde en undersökning av Aspö vattenskyddsområde 2010/2011. Deras analys av marken beskrevs så här: "Vattentäktens sårbarhet bedöms vara mycket stor. Detta eftersom grundvattenmagasinet består av genomsläppliga jordlager och att det inte finns några naturliga barriärer såsom tätare lerlager eller liknande. En eventuell förorening kan snabbt transporteras med grundvattnet genom isälvmaterialet och mot uttagsbrunnarna."

Hur säkerställs tidsaspekten i samband med skyddsåtgärder? Om ett utsläpp sker i någon form, hur snabbt räknar man med att agera för att det inte ska vara för sent att göra något?

Skövde VA anser inte att Göteborgs stads riktvärden för känslig recipient är en relevant jämförelse eftersom det rör sig om en dricksvattentäkt. Exempelvis indikerar bly och krom höga värden enligt underlaget. Vidare hänvisas till SGU:s föreskrifter för grundvatten (SGU 2013) - med tanke på de genomsläppliga jordlagren och vattentäktens höga skyddsvärde, vilka riktvärden kan anses relevanta?

Skövde VA frågar om villkoret om Conipur 70 kommer att kvarstå och hur frågan med primer kommer att lösas. Utmattning över tid. Hur påverkas hela anläggningen och dagvattendammen över tid? Sker urlakning från material i anläggningen?

I miljönämndens beslut (diarienummer 2024-4429) står "Schaktning ska inte utföras på ett djup som understiger en meter ovanför högsta grundvattenyta." Hur hanteras då den pålning som nämns i ansökan och hur djupt planeras detta gå? Finns det möjlighet att påla utan att nå grundvattnet?

Protokollet är signerat digitalt av:

Mikael Wendt och Anders Lundgren

MN § 30 forts.

Värdet på befintlig reservvattentäkt samt ansvarsfrågor och konsekvenserna om vattentäktarna måste ersättas diskuteras.

Skövde VA avslutar med ett antal synpunkter och frågor:

- Osäkerheter kring dagvattendammens volym och flödet genom filtren. Fråga kring vem som kommer ansvara för provtagningar och kostnader för dessa.
- Klimatförändringar och mer varierad nederbörd och skyfall. Vilken klimatfaktor för dagvatten som ska användas.
- Den nya planerade placeringen av friidrottsbanan innebär att befintlig dagvattenledning behöver flyttas (avrinning norrut). Ledningen ligger djupt och en schaktning/grävning innebär ytterligare risker i primär zon.
- Frågor kring risker och utformning av en planerad tryckavloppsledning.
- Rutiner vid brand, både i samband med byggnation och när anläggningen är färdigställd.
- Hantering av smältvatten, om ett tjockt snötäcke smälter på kort tid kan det bli stora mängder dagvatten.

Miljönämnden har skickat Skövde VA:s yttrande till Skövde kommun och berett dem möjlighet att svara på synpunkterna. Skövde kommuns svar kom in den 26 maj 2025. I sitt svar framför kommunen i huvudsak följande:

När det gäller riskerna för vattentäktarna, har man tagit fram beredskapsåtgärder, alla inblandade kommer att få information och utbildning i vad som gäller på platsen. Det kommer att finnas beredskap för att kunna agera omgående vid olycka eller spill. Det kommer att finnas driftsinstruktioner, både under anläggnings- och driftskedet.

Enligt Göteborgs stads riktlinjer för dagvatten ingår exempelvis recipient uppströms uttagpunkt för råvattenintaget som en del i mycket känslig recipient. Enligt riktlinjerna bör också en omfattande rening ske mot känslig recipient och ger som exempel avsättningsmagasin, våtmark eller våt damm, det vill säga motsvarande reningsanläggning som föreslagits i aktuell prövning.

Vattnet kommer att släppas till spärrdamm utanför vattenskyddsområdets primära zon. Dagvatten från parkeringsplatsen släpps redan idag till spärrdammarna och idrottsanläggningens värsta scenario på föroreningshalter till spärrdammarna är långt under statistiskt förväntade föroreningshalter och risker med föroreningar från en parkering. Friidrottsanläggningen kommer att ta en betydande del av befintlig parkering i anspråk vilket i stället för att addera en påverkan, reducerar riskerna för föroreningar till spärrdammarna och risk för påverkan på vattentäkten.

Protokollet är signerat digitalt av:

Mikael Wendt och Anders Lundgren

MN § 30 forts.

Man är medveten om att det är skillnad mellan vattentäkterna i Aspö och Göteborgs råvattentäkt. Göteborgs stads riktlinjer har därför använts som ett mått att jämföra med det naturliga dagvattenflödet i täktområdet och som underlag för dimensionering av reningsanläggningen. Beräkningarna har tagit höjd för ett värstascenario med haltinåver som maximalt får förekomma vid urlakningsförsök från färdiga banor. Detta är inte de faktiska värden på föroreningar som förväntas lakas ut från anläggningen. De tester som gjorts visar att låga halter av bly och krom lakas ut från underlaget. Dessa värden är före rening.

Anläggningen kommer att vara certifierad och kontrollerad enligt tillämpliga standarder. Aktuellt vattenflöde är kontrollerat och genomgår rening, vattnet släpps utanför primärzon till dagvattendammar (spärrdammar) och direktinfiltration förekommer inte. Föroreningshalterna är låga och motsvarar ett naturligt vatten från en markanvändning motsvarande park. Verksamhetsutövaren menar därför att det inte är rimligt eller nödvändigt att ytterligare rena vattnet. Ett kontrollprogram kommer att tas fram.

Kommunen anser att primern Conipur 70 inte utgör någon utökad risk för vattentäkten då eventuella risker endast är förknippade med appliceringsmomentet i samband med nederbörd. Det finns ett sätt att utföra banläggningen utan Conipur 70, metoden kan ha vissa nackdelar vad gäller banans långsiktiga hållbarhet och underhållsbehov.

Anläggningen utförs enligt standarden för att säkerställa en produkt som uppfyller krav på prestanda och har minimal påverkan på miljön under anläggningens livslängd. Livslängden är beroende av att drift, skötsel och underhåll hanteras på ett adekvat sätt. Urlakning är obetydlig från anläggningen då den är härdad och impermeabel och endast slitytan utsätts för påverkan. Skador på slitytan och banan kommer att hanteras genom normal skötsel och underhåll.

Påverkan på dagvattenanläggningen över tid och bibehållen kapacitet är också en skötselfråga. Med en skötsel och ett underhåll av reningsanläggningen kommer reningskapaciteten att bibehållas och fortsatt garantera låga halter ut från anläggningen.

Ingen pålning kommer att ske.

Kommunen är byggherre och har därmed ansvaret om något skulle inträffa som innebär skador på vattentäkterna eller om de skulle förstöras.

Friidrottsbanorna kommer förses med ett fördröjningsmagasin och vatten kommer att kunna ansamlas på ytan. Den totala kapaciteten bedöms klara ett 125-årsregn, beräknat med klimatfaktor 1,4, innan vatten kommer börja rinna ut i omgivningarna. Dammen är konstruerad för att alltid ha vattenspegel. Kommunen kommer att ha tekniskt och ekonomiskt ansvar för skötsel och provtagning.

Protokollet är signerat digitalt av:

Mikael Wendt och Anders Lundgren

MN § 30 forts.

Byte av befintlig dagvattenledning kommer att behöva ske när den har nått sin livslängd. I ett scenario där ledningen mot förmodan behöver flyttas kommer schakt inte nå grundvattenytan.

Vid en eventuell framtida installation av en handikapptoilet kommer frågan om tryckavloppsledning att hanteras.

Ett troligt och normalt brandscenario är brand i papperskorg, brand i fordon, brand i byggnad eller motsvarande. Gräsbrand är inte troligt då gräsytorna hålls välklippta. En fullt utvecklad brand i banan och beläggning är mycket osannolik. Eventuellt släckvatten för banbeläggningen eller annan externt tillförd förorening kommer att vara mycket begränsad och ledas samma väg som dagvattnet. Avstängningsfunktioner kommer att finnas i systemet.

Snösmältning har tagits i beaktande vid dimensioneringen av dagvattenmagasinet. I ett scenario där stora snömängder enligt ovan, skulle kunna smälta under en mycket kort tidsperiod och rinna ut i omgivningen, kommer detta vatten inte i kontakt med banans ytskikt och därmed endast bestå av rent smältvatten.

Skälen för miljönämndens beslut

Tillämpade bestämmelser

Ett mark- eller vattenområde får enligt 7 kap. 21 § miljöbalken (1998:808) av länsstyrelsen eller kommunen förklaras som vattenskyddsområde till skydd för en grund- eller ytvattentillgång som utnyttjas eller kan antas komma att utnyttjas för vattentäkt.

Enligt 7 kap. 22 § miljöbalken ska för ett vattenskyddsområde länsstyrelsen eller kommunen meddela sådana föreskrifter om inskränkningar i rätten att förfoga över fastigheter inom området som behövs för att tillgodose syftet med området.

Enligt 16 kap. 2 § miljöbalken får tillstånd, godkännande eller dispens enligt balken eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av miljöbalken, ges för begränsad tid och får förenas med villkor.

Enligt § 2 i föreskrifterna för Aspö vattenskyddsområde får i primär zon inte hantering av mer än 250 liter petroleumprodukter ske utan tillstånd av miljönämnden. Drivmedel i fordons- och arbetsmaskiners egna bränsletankar är undantagna kravet på tillstånd.

Enligt § 7 i föreskrifterna för Aspö vattenskyddsområde gäller i primär zon att större pålnings-, sprängnings-, schaktnings- och grävningsarbeten inte får ske utan tillstånd av miljönämnden. Utfyllnad av massor som medför risk för förorening är förbjudet.

Protokollet är signerat digitalt av:

Mikael Wendt och Anders Lundgren

MN § 30 forts.

Enligt § 11 i föreskrifterna för Aspö vattenskyddsområde får i primär zon uppställning och återkommande parkering av arbetsfordon, arbetsmaskiner, tunga fordon och stationära förbränningsmotorer ej ske utan anmälan till miljönämnden.

Enligt 2 kap. 3 § miljöbalken ska alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. I samma syfte skall vid yrkesmässig verksamhet användas bästa möjliga teknik.

Miljönämndens bedömning

Vattenskyddsföreskrifterna för Aspö vattenskyddsområde antogs 2013. Aspö grundvattentäkt är den största reservvattentäkten i Skövde kommun och i händelse av ett avbrott i den ordinarie vattenförsörjningen ska vattentäkten försörja Skövde centralort och Skaraborgs sjukhus med vatten. Det är mycket viktigt att skydda täkten mot föroreningar och andra ingrepp som påverkar kvalitet eller tillgång på vatten på både kort och lång sikt.

Området består av en isälvsavlagring i nord-sydlig riktning, Hagelberg-formationen, som har fastställda miljö kvalitetsnormer. Område är i viss mån kuperat och i sänkor förekommer torvmark och sjöar. Isälvsavlagringen består av grusiga lager med inslag av moränartade partier. Vid täkten är mäktigheten cirka 20–30 meter och består av sand, mellansand och grovsand. Grundvattenmagasinet uppvisar mycket goda hydrauliska egenskaper. Den naturliga grundvattenströmningen är mot nordost. Det är främst inom områden sydväst om vattentäkten som grundvattenbildningen till vattentäkten sker.

Eftersom den ytliga jordarten i vattentäktens närområde utgörs av isälvs material, vilket är ett mycket vattengenomsläppligt geologiskt material, bedöms sårbarheten i området vara mycket stor. En eventuell förorening kan snabbt transporteras genom isälvs materialet och mot uttagsbrunnarna.

Skillnaden mot den ansökan som miljönämnden fattade beslut om den 4 december 2024 (MN § 71 2024) är att den nu aktuella platsen inte innebär att idrottsområdet utökas i riktning mot vattentäkten. Även om riskerna för att till exempel läckage av bränsle från en arbetsmaskin skulle kunna skada grundvattnet kvarstår, bedömer miljönämnden riskerna som acceptabla.

Den befintliga parkeringsyta som delvis kommer att tas i anspråk är anlagd i samband med att Billinge hov anlades 1983–84. Ytan har hela tiden varit asfalterad. Risken för att det ska finnas föroreningar inom parkeringsytan bedöms därför som liten. Om föroreningar ändå påträffas är det viktigt att de hanteras på ett säkert sätt.

MN § 30 forts.

Enligt de uppgifter som finns och enligt det prov som redovisas i ansökan består befintligt underlag på baseball- och softballplanerna av ett material som är tillverkat av rödfyr. Materialet innehåller höga halter av metaller som arsenik men även ämnen som kalciumoxid. Materialet bedöms utgöra farligt avfall. För att säkerställa att materialet inte kan spridas vid exploateringen av området behöver avhjälpandeåtgärderna därför genomföras innan några andra arbeten påbörjas inom området.

Enligt säkerhetsdatabladet för Conipur 70 innebär ämnena risk för förorening av dricksvattnet redan när små mängder tränger ner i marken. Miljönämnden bedömer därför att detta ämne och ämnen med liknande egenskaper är olämpliga att använda inom primär zon i ett vattenskyddsområde.

Det är viktigt att förebygga utsläpp av miljöskadliga ämnen. Om utsläpp sker måste åtgärder vidtas snabbt och på rätt sätt för att förhindra förorening. Därför krävs ändamålsenliga rutiner samt tillräcklig information till samtliga som arbetar inom vattenskyddsområdet.

Hydrauloljor som är mineralbaserade kan innehålla ämnen som är hälso- och miljöfarliga, och har generellt en långsam nedbrytning, och kan vara mycket rörliga i mark, vilket gör att miljönämnden bedömer att det är olämpligt att riskera läckage av dessa, när alternativa hydrauloljor finns tillgängliga. Hydrauloljor betecknas som fullständigt biologiskt nedbrytbara enligt C2005/1372, om de efter 28 dagar brutits ned till minst 60 %. Detsamma gäller hydrauloljor som uppfyller Svensk standard 15 54 34 Hydraulvätskor – Krav och provningsmetoder. Hydrauloljor som klarar miljökraven finns redovisade på RISE:s webbplats (ri.se) i den så kallade SP-listan.

Som åtgärd för att ytterligare minska risker med läckage finns tryckfallsventiler till hydraulsystem som förhindrar omfattande läckage om hydraulslangar punkteras. Skulle ett utsläpp ske av biologiskt nedbrytbar hydraulolja krävs ändå en marksanering samt att miljönämnden informeras. Allt spill och läckage ska kunna samlas upp och tas om hand på ett miljöriktigt sätt.

Utfyllnad med massor som medför risk för förorening av grundvatten är förbjudet enligt vattenskyddsföreskrifterna. Runt Billingen förekommer till exempel alunskiffer som har en naturlig hög halt av tungmetaller vilka frigörs i kontakt med luft och kan förorena vattentäkten. Det kan inte heller uteslutas att det inom området finns äldre icke kartlagda deponier av rödfyr som även de innehåller tungmetaller som kan frigöras vid grävarbeten.

Miljönämnden avser att bedriva tillsyn på hur arbetena genomförs och för att säkerställa att villkoren i detta beslut följs. För att kunna genomföra tillsynen på ett effektivt och ändamålsenligt sätt behöver nämnden veta när olika arbetsmoment är planerade att genomföras.

Protokollet är signerat digitalt av:

Mikael Wendt och Anders Lundgren

MN § 30 forts.

Skövde kommun har i ansökan och kompletteringarna redovisat att friidrottsbanan byggs upp på ett sätt som innebär att banorna har låg till obefintlig permeabilitet. Anläggningen ska uppfylla kraven enligt standard DIN 18035-6 Sports ground – Part 6: Synthetic surfaces (DIN, 2021). Standarden är en generell standard för löparbanor och motsvarande underlag med specificerade kriterier för miljöpåverkan. Den ställer krav på maximala halter av föroreningar i lakvatten från friidrottsbanor. Eftersom banorna kommer att vara certifierade och uppfylla kraven enligt standarden har kommunen antagit ett värstascenario där lakvattnet innehåller kravställda föroreningar och i halter motsvarande de maximala riktvärden som anges i standarden. I modelleringen i programmet Stormtac uppges riktvärdena klaras för de ämnen som det finns riktvärden för i SGU:s föreskrifter (SGU-FS 2013:2) om miljö kvalitetsnormer och statusklassningar för grundvatten eller Göteborgs stads riktvärden för dagvatten till känslig recipient.

De lakprov som tagits på färdig bana visar att urlakningen av metaller och andra ämnen är mycket låg. Eftersom proven genomförts i laboratoriemiljö med en bit ny oanvänd bandel, med destillerat vatten och under begränsad tid finns det dock frågetecken kring den långsiktiga och ackumulerande effekten av till exempel slitage på banorna. Någon fältstudie på befintlig bana finns inte. Kommunen uppger att livslängden på banorna är upp till 60 år.

Med tanke på dessa osäkerheter och att tidsperspektivet är förhållandevis långt, föreslås att kommunen ska upprätta ett kontrollprogram för att säkerställa att reningen av dagvattnet är ändamålsenlig och inte riskerar att försämra grundvattenkvaliteten i området. Eftersom lakttesterna som genomförts visar på väsentligt lägre halter av föroreningar jämfört med modelleringen enligt värstascenariot bedöms anläggningen vara godtagbar. Men det krävs uppföljning och testning för att ta reda på de verkliga fältförhållandena, även över tid. Miljönämnden bedömer därför att det krävs ett kontrollprogram. För att säkerställa att det är ändamålsenligt och hållbart över tid behöver miljönämnden godkänna kontrollprogrammet.

Avgift för ansökan

Miljönämnden kommer att ta beslut om en avgift för handläggningen av detta ärende när den är färdig. Avgiften per timma är 1 239 kronor. Om Skövde kommun anser att avgiften är felaktig har de rätt att överklaga beslutet om avgift när de har fått det.

Kommunen betalar för tillsyn och för- och efterarbete samt eventuell resa och provtagning enligt den taxa som gäller i Skövde kommun.

Information om avgifter för miljö tillsyn/livsmedelskontroll finns på Miljösamverkans webbplats, www.miljoskaraborg.se, följ genvägen Taxor och avgifter.

MN § 30 forts.

Beslutsunderlag

Miljösamverkans förslag till beslut daterat 2025-05-28

Ansökan från Skövde kommun

Beslutet skickas till

Skövde kommun

Delgivningsmetod

E-post

Bilaga till Skövde kommun

Överklagningshänvisning

Kopia till

Skövde kommun, Tor Sjöblom

Skövde kommuns VA-enhet

Protokollet är signerat digitalt av:

Mikael Wendt och Anders Lundgren

Remiss av promemoria om tillsyn och kontroll inom miljöbalkens område

Beslut

Miljönämnden östra Skaraborg beslutar att lämna följande yttrande:

Miljönämnden tillstyrker att en statlig tillsynsmyndighet, länsstyrelsen, i specifika fall ska kunna ta över tillsynsobjekt från kommunen, om kommunen så begär. Initiativet ska komma från den kommunala tillsynsmyndigheten.

Till exempel tillsyn av förorenade områden är typiskt sett sådant som kan vara svårt, komplicerat och kostsamt för en enskild kommun. Förorenad mark och vatten kan även påverka flera kommuner.

Att kommunen kan vända sig till regeringen för beslut i de fall länsstyrelsen inte vill ta över ansvaret är behövligt, och svarar mot den ordning som gäller när kommunen vill överta länsstyrelsens tillsynsobjekt.

Miljönämnden vill se ytterligare utredning av frågan om tillsyn över tillsynsobjekt vars geografiska placering och/eller vars miljö- och hälsopåverkan sträcker sig över två eller flera kommuner. Frågan kan aktualiseras även avseende länsstyrelsens tillsynsobjekt (överskridande administrativa geografiska gränser).

Nämnden har inget att erinra mot att tillsynsöverlåtelse även omfattar anslutande tillsyn och kontroll kopplade till tillsynsobjektet.

Nämnden har inget att erinra mot att en kommun som begär det ska kunna ingå tidsbegränsad överenskommelse med en marknadskontrollmyndighet, till exempel Kemikalieinspektionen, om att kunna utföra ytterligare marknadskontroll på vissa områden. Överenskommelser får inte ingås lättvindigt. Fungerande tillsyn för regelefterlevnad måste säkerställas. De kriterier som ska beaktas för att en överenskommelse ska vara möjlig ter sig väl avvägda.

Nämnden har inget att erinra mot förslagen om kostnadsfria prover, ersättning för provtagning och undersökning av prov samt ersättning för testköp.

Nämnden har inget att erinra mot de ändringar och tillägg som förslagen föranleder i förordningen om avgifter och prövning och miljötillsynsförordningen.

MN § 31 forts.

Nämnden motsätter sig att regeringen bemyndigas att meddela föreskrifter om hur kommunerna ska planera, genomföra och utvärdera tillsynen enligt 26 kap. miljöbalken. Ett så långtgående ingrepp i det kommunala självbestämmandet kräver ytterligare behovsutredning, konsekvensanalys och motivering. En förutsättning för att regeringen ska kunna ges ett eventuellt bemyndigande är att det endast får användas när föreskrifter är nödvändiga för att EU-rättsliga förpliktelser ska efterlevas. Det ska uttryckligen framgå i en eventuell bemyndigandeparagrafen att den endast utlöses av tvingande EU-rättsliga skäl.

Redogörelse för ärendet

Miljönämnden östra Skaraborg har fått en remiss från Klimat- och näringslivsdepartementet avseende departementspromemorian Tillsyn och kontroll inom miljöbalkens område. Departementet vill få svar senast den 9 juni 2025.

Förslagen syftar till att ytterligare anpassa och komplettera nationella bestämmelser inom miljöbalkens tillämpningsområde till EU:s marknadskontrollförordning och EU:s kontrollförordning (EU:s kontrollförordningar). Förslagen syftar vidare till att skapa möjlighet till mer flexibel och ändamålsenlig fördelning av tillsyns- och kontrollansvar mellan statliga och kommunala myndigheter och att effektivisera kommuners tillsyn och kontroll.

Promemorian innehåller förslag på ändringar i miljöbalken som gör det möjligt för en statlig tillsynsmyndighet, länsstyrelsen, att överta ansvar för sådan miljötillsyn som en kommun annars har ansvar för. Är kommunen och länsstyrelsen oense överlämnas överlåtelsefrågan till regeringen för avgörande. Vidare föreslås att en kommun, efter överenskommelse (avtalskonstruktion) med en marknadskontrollmyndighet, kan utföra vissa marknadskontrolluppgifter. Skäl/Kriterier (vad som ska beaktas) för tillsynsöverlåtelse av kommunal tillsyn till länsstyrelsen återfinns i ändringar i miljötillsynsförordningen. Skäl/Kriterier som ska beaktas för att överenskommelser ska kunna ingås återfinns i tillägg i miljötillsynsförordningen.

Om kommunen begär det, eller om länsstyrelsen anser att förutsättningar för övertagande inte längre finns, ska länsstyrelsen återlämna tillsynen. Är kommunen och länsstyrelsen oense överlämnas frågan till regeringen. Så även om regeringen beslutat om överlåtelsen initialt. Överenskommelser om marknadskontroll ska gälla en vis tid. Om förutsättningar för överenskommelse inte längre finns ska en eller båda parter säga upp överenskommelsen.

MN § 31 forts.

Vid prövning av överlåtelse av tillsyn från kommun till länsstyrelse ska tas hänsyn till omfattningen av tillsynsobjektets miljöpåverkan, den kommunala nämndens och länsstyrelsens egna förutsättningar att utöva tillsynen, möjligheten att inom länet utöva en effektiv tillsyn och andra frågor av betydelse för övertagandet.

Vid överenskommelse om överlåtelse av marknadskontroll ska marknadskontrollmyndigheten (till exempel Kemikalieinspektionen) bedöma den kommunala nämndens förutsättningar att utföra kontrollen, marknadskontrollmyndighetens förutsättningar att ge effektiv vägledning i frågor som rör kontrollen och myndighetens möjlighet att inom Sverige utöva en effektiv kontroll av de produkter som marknadskontrollmyndigheten ansvarar för.

I promemorian föreslås även att myndigheter som utför kontroll enligt EU:s marknadskontrollförordning ska kunna begära kostnadsfria prover av kemiska produkter, biotekniska organismer och varor. Vidare föreslås en enhetlig reglering av myndigheters rätt till ersättning för kostnader för provtagning och analys av prover samt för köp under dold identitet (testköp) av kemiska produkter, biotekniska organismer och varor i samband med tillsyn enligt miljöbalken och kontroll enligt EU:s kontrollförordning. Kostnadseftergift (helt eller delvis) kan medges vid särskilda skäl.

Det föreslås att regeringen ska få meddela föreskrifter om hur kommunerna ska planera, genomföra och utvärdera tillsyn enligt 26 kap. miljöbalken.

Författningsändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2026.

Beslutsunderlag

Miljösamverkans förslag till beslut daterat 2025-05-21
Remiss från Klimat- och näringslivsdepartementet

Beslutet skickas till

Klimat- och näringslivsdepartementet, KN2025/00591

Information

- a) Lägesrapport inför att Essunga blir ny medlem i Miljösamverkan östra Skaraborg
- b) Budgetförutsättningar för år 2026 (dnr 2025-2868)

Redovisning av delegationsbeslut

Inför detta sammanträde redovisades inga delegationsbeslut.

Protokollet är signerat digitalt av:

Mikael Wendt och Anders Lundgren

Övriga frågor

- Anders Lundgren skickar med en sommarhälsning om att tömma, tvätta och torka båtar vid flytt mellan sjöar och vattendrag för att förhindra spridning av invasiva främmande arter.
- Roland Wanner ställer en fråga om arvode för förmiddagens studiebesök på Karlsborgs flygplats.
- Miljönämndens ordförande tackar nämnden för den här terminen och önskar alla en riktigt bra och trevlig sommar.

MILJÖSAMVERKAN
ÖSTRA SKARABORG

Detta dokument är elektroniskt signerat enligt EU:s förordning eIDAS och utgör en avancerad elektronisk underskrift och är juridiskt bindande.

Signed by: MIKAEL WENDT

Date: 2025-06-05 10:02:39

BankID refno: 01973f1c-f54b-7406-ba62-6651ad031d97

Ordförande i Miljönämnden östra Skaraborg: Mikael
Wendt

Signed by: ANDERS LUNDGREN

Date: 2025-06-05 10:47:41

BankID refno: 01973f46-2376-7ae5-88b6-e1bd83d6b216

Ledamot i Miljönämnden östra Skaraborg: Anders
Lundgren

Signed by: ELEONOR DAAG

Date: 2025-06-05 11:26:43

BankID refno: 01973f69-eb27-7a96-89b5-d7f92cde3ec8

Miljösekreterare: Eleonor Daag